

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

samenwerking Grozzerdam

1- Notagegevens

Notanummer 2020-001567
Datum 15-09-2020
Programma:
08 Meedoen
Portefeuillehouder Weth. De Geest

2- Bestuursorgaan

B & W 22-09-2020
 Raad --
 Burgemeester --

College van B & W

- Burgemeester - Weth. Grijsen
- Weth. De Geest - Weth. Verhaar
- Weth. Walder - Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	22-09-2020
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
wethouder	17-09-2020	☐ adj.secr.	--
programmamanager	15-09-2020	☒ gem.secr.	17-09-2020
BIS Openbaar			
Status	Definitief 2020-09-23		

Bijlagen

plan van aanpak Grozzerdam

B & W d.d.: 22-09-2020

Besloten wordt:

- 1 Kennis te nemen van het plan van aanpak Deventer GROZzerdam;
- 2 in te stemmen met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst ter ondersteuning van de subsidieaanvraag door Saxion;
- 3 de burgemeester te verzoeken volmacht te verlenen aan wethouder De Geest voor het namens de gemeente ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst;
- 4 de raadsmededeling vast te stellen en samen met het plan van aanpak aan te bieden aan de Raad;
- 5 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente? Nee
Begrotingswijziging Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
 De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
 De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

In het Bestuursakkoord 'Met lef en liefde voor Deventer' heeft de coalitie zich uitgesproken voor transformatie van welzijn en zorg 'van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag'. Samen met Eno Zorgverzekeraar en de inwoners en organisaties in de stad is daar de afgelopen jaren gericht aan gewerkt. Inmiddels heeft ook Saxion Hogeschool zich in het kader van de City Deal verbonden aan deze omslag.

Deze transformatie staat ook centraal in de Regiovisie die Eno Zorgverzekeraar samen met het netwerk Salland United en de regiogemeentes aan het ontwikkelen is.

De bovenstaande transformatie is ook de richting die centraal staat in de Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020 – 2023^[1] die vanuit de Ministeries van Economische Zaken en Volksgezondheid, Welzijn en Sport is geïnitieerd via de Topsector Lifesciences & Health.

In het kader van deze Kennis- en Innovatieagenda heeft Health Holland gezocht naar regio's die voorop lopen in de ontwikkeling naar de toekomstige gezondheidssamenleving en die ontwikkelplek kunnen en willen zijn voor de innovaties die daarvoor nodig zijn op het gebied van werkwijze, samenwerking, ondersteunende technologie, logistiek en E-health en financiering en bekostiging. En daar het MKB bij betrekken. Voor de uitvoering van deze 'fieldlabs' is subsidie beschikbaar gesteld. Subsidiegever is Health Holland in opdracht van de Ministeries EZ en VWS. Deventer is één van de (op dit moment) 4 regio's die daarbij in beeld kwamen en die zich heeft aangemeld voor dit 'fieldlab'.

Voor u ligt het plan van aanpak Deventer GROZZerdam en is tevens de subsidieaanvraag voor de subsidie om het 'fieldlab' vorm te geven. Specifiek om gedurende het eerste jaar fieldlab Deventer GROZZerdam daadwerkelijk op te zetten en de eerste innovaties te versterken en te versnellen.

Met mede-ondertekening van het plan van aanpak/subsidieaanvraag spreekt uw college de intentie uit om samen met de partners in de stad, in het kader van Deventer GROZZerdam, actief door te ontwikkelen naar een toekomstbestendig gezondheids-ecosysteem.

[1] <https://www.health-holland.com/publications/useful-documents/kia>

Beoogd resultaat

Actief te participeren bij de verdere uitwerking en realisatie van het gewenste gezondheids-ecosysteem.

Kader

Verbindend kader sociaal domein

Argumenten voor en tegen

Inwoners spelen een hoofdrol in (de ontwikkeling naar) dat gezondheids-ecosysteem. Zij worden consequent in de ontwikkeling betrokken en de te ontwikkelen innovaties worden getoetst op aansluiting op de behoeften bij inwoners en de effecten voor inwoners op hun ervaren gezondheid

en hun meedoen in de samenleving.

Daarnaast zijn resultaten op ervaren kwaliteit van zorg en ondersteuning, de betaalbaarheid, vermindering van (maatschappelijke) kosten en werkgelegenheid en werkplezier de centrale ijkpunten.

Deventer GROZZerdam vormt een leergemeenschap met alle betrokkenen, zodat de innovatiekracht van Deventer als geheel groeit en in Deventer ontwikkelde innovaties regionaal, landelijk en mogelijk internationaal verspreid kunnen worden.

Extern draagvlak (partners)

Het plan van aanpak/subsidieaanvraag Deventer GROZZerdam is de afgelopen driekwart jaar door de projectleider Deventer aanpak Gezondheid en Gedrag en Saxion Hogeschool ontwikkeld in co-productie met bewonersinitiatieven, zorg- en welzijnsorganisaties, MKB Deventer, gemeente, zorgverzekeraar en landelijke kennisinstellingen.

Financiële consequenties

Mede-ondertekening betekent een inspanningsverplichting. De inspanningen die hiervoor gevraagd worden passen binnen de programma's Meedoen, Jeugd en Onderwijs en inkomensvoorziening en arbeidsmarkt.

Aan mede-ondertekening zijn geen aanvullende financiële consequenties verbonden.

Aanpak/uitvoering

Saxion dient de subsidie aanvraag in.

RAADSMEEDEDELING

Onderwerp samenwerking Grozzerdam

Mededelingennr	2020-001567	Portef.houder	Weth. De Geest
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	22 september 2020

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Het college informeert uw raad over de medeondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Deventer GROZZerdam.

2. Kader

Verbindend kader sociaal domein.

3. Kern van de boodschap

Het plan van aanpak/subsidieaanvraag Deventer GROZZerdam beschrijft hoe de komende 10 jaar samen met bewoners, professionals, organisaties, MKB, onderwijs, zorgverzekeraar, gemeente en landelijke partijen een duurzaam, betaalbaar en slim gezondheids-ecosysteem wordt ontwikkeld.

4. Nadere toelichting

In het Bestuursakkoord 'Met lef en liefde voor Deventer' heeft de coalitie zich uitgesproken voor transformatie van welzijn en zorg 'van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag'. Samen met Eno Zorgverzekeraar en de inwoners en organisaties in de stad is daar de afgelopen jaren gericht aan gewerkt. Inmiddels heeft ook Saxion Hogeschool zich in het kader van de City Deal verbonden aan deze omslag.

Deze transformatie staat ook centraal in de Regiovisie die Eno Zorgverzekeraar samen met het netwerk Salland United en de regiogemeentes aan het ontwikkelen is.

De bovenstaande transformatie is ook de richting die centraal staat in de Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020 – 2023 [1] die vanuit de Ministeries van Economische Zaken en Volksgezondheid, Welzijn en Sport is geïnitieerd via de Topsector Lifesciences & Health. In het kader van deze Kennis- en Innovatieagenda heeft Health Holland gezocht naar regio's die voorop lopen in de ontwikkeling naar de toekomstige gezondheidssamenleving en die ontwikkelplek kunnen en willen zijn voor de innovaties die daarvoor nodig zijn op het gebied van werkwijze, samenwerking, ondersteunende technologie, logistiek en E-health en financiering en bekostiging. En daar het MKB bij betrekken. Voor de uitvoering van deze 'fieldlabs' is subsidie beschikbaar gesteld. Subsidiegever is Health Holland in opdracht van de Ministeries EZ en VWS.

Deventer is één van de (op dit moment) 4 regio's die daarbij in beeld kwamen en die zich heeft aangemeld voor dit 'fieldlab'.

Inwoners spelen een hoofdrol in (de ontwikkeling naar) dat gezondheids-ecosysteem. Zij worden consequent in de ontwikkeling betrokken en de te ontwikkelen innovaties worden getoetst op aansluiting op de behoeften bij inwoners en de effecten voor inwoners op hun ervaren gezondheid en hun meedoen in de samenleving.

Daarnaast zijn resultaten op ervaren kwaliteit van zorg en ondersteuning, de betaalbaarheid, vermindering van (maatschappelijke) kosten en werkgelegenheid en werkplezier de centrale ijkpunten.

Deventer GROZZerdam vormt een leergemeenschap met alle betrokkenen, zodat de innovatiekracht van Deventer als geheel groeit en in Deventer ontwikkelde innovaties regionaal, landelijk en mogelijk internationaal verspreid kunnen worden.

Bijgevoegd vindt u het plan van aanpak Deventer GROZzterdam en is tevens de subsidieaanvraag voor de subsidie om het 'fieldlab' vorm te geven. Specifiek om gedurende het eerste jaar fieldlab Deventer GROZzterdam daadwerkelijk op te zetten en de eerste innovaties te versterken en te versnellen. Met mede-ondertekening van het plan van aanpak/subsidieaanvraag spreekt het college de intentie uit om samen met de partners in de stad, in het kader van Deventer GROZzterdam, actief door te ontwikkelen naar een toekomstbestendig gezondheids-ecosysteem.

[1] <https://www.health-holland.com/publications/useful-documents/kia>

22 september 2020

Subsidieaanvraag en plan van aanpak Deventer GROZzerdam:

*Een duurzaam, mensgericht
gezondheids-ecosysteem voor een
gezond en betekenisvol leven
ontwikkelen*

Vooraf

Hierbij ontvangt u de subsidieaanvraag Deventer GROZZerdam voor het eerste jaar. In de bijlage vindt u het Plan van aanpak dat ten grondslag ligt aan deze aanvraag.

Waarom

In de Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020 – 2023 wordt de opgave beschreven naar vitaal functionerende burgers in een gezonde economie: de transformatie waarin niet langer de Z van Zorg voorop staat maar de G van Gezondheid. Van Zorg naar GROZ. Deze transformatie wordt beschreven in een centrale missie en 4 deelmissies.

Deventer GROZZerdam wil de komende 10 jaar deze transformatie naar GROZ realiseren en een substantiële bijdrage leveren aan het realiseren van de missies uit de Kennis- en Innovatieagenda. Of, zoals we het zelf benoemen: de omslag maken naar een duurzaam, betaalbaar en slim gezondheids-ecosysteem dat mensen stimuleert en ondersteunt een betekenisvol en gezond leven te leiden.

Een gezondheids-ecosysteem dat leidt tot betere kwaliteit van leven, ervaren gezondheid en participatie van inwoners, grotere doelmatigheid en betaalbaarheid en dat bijdraagt aan economische ontwikkeling.

Wat

Deventer GROZZerdam bewerkstelligt met alle betrokkenen samen de benodigde systeemverandering naar een duurzaam gezondheids-ecosysteem waarin eigen regie van inwoners op meedoen en gezondheid centraal staan. Gericht op dé-medicalisering, integrale aanpak, samenwerking en bekostiging die gezondheidswinst bevorderen. Waarin technologie en logistiek aansluiten op de behoeften en acties van inwoners en de ontwikkeling naar het gezondheids-ecosysteem versterken.

Met een belangrijke rol voor het bedrijfsleven.

De innovaties die deze ontwikkeling opleveren verspreidt Deventer GROZZerdam in de regio, in Nederland en internationaal.

Deventer GROZZerdam wil doorbraken realiseren op vijf essentiële kantelpunten die nodig zijn voor dat gezondheids-ecosysteem:

1. Beter functioneren en beter ervaren gezondheid van de inwoners
2. Krachtig samenspel van burgerkracht, welzijn, zorg, onderwijs en MKB
3. Slimme, duurzame logistiek, ICT en E-Health die bovenstaande ondersteunen
4. Financiering die beter functioneren en gezondheid van inwoners stimuleert
5. De sleutels hoe een gezondheids-ecosysteem te ontwikkelen

Hoe

In de regio Deventer zijn voldoende initiatieven in ontwikkeling die in potentie de innovatie in zich dragen die bijdragen aan bijstaande doorbraken. Deventer GROZZerdam sluit aan op die innovaties en ondersteunt deze door een lerende gemeenschap te creëren en met procesondersteuning, mobiliseren en verbinden van initiatieven/partijen, koppelen van kennis en onderzoek, monitoring, ontsluiten en benutten van data, ondersteunen bij organiseren van funding, etc.

Kenmerkend voor de werkwijze van Deventer GROZZerdam is dat:

- In alle ontwikkelingen de bewoner centraal staat en betrokken is in het proces.
- Alle noodzakelijke niveaus zijn in interactie betrokken in de ontwikkeling:
  - o Inwoners
  - o Professionals
  - o Organisaties
  - o Bedrijven

- Onderwijs en kennisinstellingen
- Systeempartijen (gemeente, zorgverzekeraar en landelijke partijen)
- Individuele innovaties en de doorbraken op het niveau van het fieldlab worden begeleid en gemonitord op impact op de vier doelstellingen in de Quadruple Aim: (1) beter ervaren functioneren en gezondheid van inwoners, (2) beter ervaren kwaliteit van zorg en ondersteuning, (3) lagere kosten/betere betaalbaarheid, (4) voldoende professionals die zijn toegerust op de toekomst. En op betrokkenheid en investeringen van het MKB.

Deventer GROZZerdam kan dat doen, omdat het is ingebed in de al ingezette beweging Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag en de cultuur en samenwerking in de regio.

Wat in jaar 1

Deventer GROZZerdam heeft een scope van 10 jaar. Het eerste jaar wordt benut om het fieldlab op te bouwen én bestaande en nieuwe innovaties te ondersteunen.

Waarde toevoegen aan innovaties

Het eerste jaar wordt benut om waarde toe te voegen aan bestaande en nieuwe innovaties. Te beginnen met de twee innovaties die mede aan de basis hebben gestaan van het initiatief Deventer GROZZerdam: Buurtgeluk en Buur & Zo.

Buurtgeluk is een door inwonersinitiatieven gedragen innovatieve ontwikkeling naar wijksamenwerking tussen burgerkracht, welzijn en zorg, gericht op versterken eigen regie van de inwoners. Het draagt alle elementen in zich van de 5 doorbraken waar Deventer GROZZerdam zich op richt.

Buur & Zo is een innovatief logistiek concept waarin zorg, welzijn en diensten met en voor inwoners in een wijk worden gecombineerd. Buur & Zo is wordt mede gesteund door de Topsector Logistiek en de NWO.

Ondertussen bouwt Deventer GROZZerdam de leer- en ontwikkelgemeenschap op door ervaringsuitwisseling, inspiratiebijeenkomsten, nieuwsbrieven, innovatiecollege's, etc. En bouwt Deventer GROZZerdam aan de generieke infrastructuur zoals monitoring en datamanagement.

Koppeling met Regiovisie/-agenda

De doorbraken waar Deventer GROZZerdam aan bouwt komen op belangrijke onderdelen overeen met de hoofditens die naar voren komen in de ontwikkeling van de Regiovisie en Regioagenda die Eno Zorgverzekeraar samen met de partners in Salland United ontwikkelt. Uitwerking en vaststelling van die visie en agenda hebben vertraging opgelopen als gevolg van corona.

Als gevolg van deze vertraging vindt de koppeling van verbonden innovaties en te realiseren doorbraken in het eerste half jaar van de start van Deventer GROZZerdam plaats. Dat is ook het moment dat Eno en partners zich definitief aan Deventer GROZZerdam kunnen verbinden.

Opbouw en management fieldlab

Het eerste jaar staat ook in het teken van de feitelijke opbouw van (de werkorganisatie, governance en businessmodell) van het fieldlab.

Aan te vragen subsidie

Voor dit eerste jaar vraagt Saxion Hogeschool namens de partners van Deventer GROZZerdam een subsidie aan van € 300.000,-, waarbij de partners zelf € 317.179,- aan cofinanciering in kind inbrengen.

Ondertekening

Saxion Hogeschool vraagt namens de samenwerkende partners in Deventer GROZZerdam de subsidie aan voor Deventer GROZZerdam.

De volgende partners ondersteunen deze subsidieaanvraag en spreken de intentie uit om samen invulling te geven aan het fieldlab, het realiseren van de doorbraken en de daarbij noodzakelijke innovaties.

	Partner	Handtekening
	Wijk voor elkaar Naam: Functie:	
	Verbindingscentrum de Fontein Naam: Functie:	
	Verbindingscentrum de Vijfhoek Naam: Functie:	
	MKB Deventer Naam: Functie:	
	Deventer Doet Naam: Functie:	
	Carinova Naam: Functie:	

	Partner	Handtekening
	Solis Zorggroep Naam: Functie:	
	GGD IJsselland Naam: Functie:	
	Raster Welzijn Naam: Functie:	
	Bibliotheek Deventer Naam: Functie:	
	Ikone Naam: Functie:	
	Betry Institute Naam: Functie:	
	ROC Aventus Naam: Functie:	
	Saxion Hogeschool Naam: Functie:	

	Partner	Handtekening
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen Naam: Functie:	
	TNO Naam: Functie:	
PPP <i>Gezondheid, ertoe doen en meedoen</i>	PPP Gezondheid, ertoe doen en meedoen Naam: Functie:	
	Gemeente Deventer Naam: Functie:	
	Provincie Overijssel Naam: Functie:	

Bijlage 1 Plan van aanpak Deventer GROZzerdam

Een duurzaam gezondheids-ecosysteem ontwikkelen

Inhoudsopgave

Bijlage 1 Plan van aanpak Deventer GROZzerdam	6
1. De opgave, de richting en missie Deventer	8
1.1 De opgave.....	8
1.2 De richting.....	8
1.3 Missie Deventer	9
2. Deventer.....	10
3. Doorbraken en impact.....	11
3.1 <i>Doorbraak 1: Beter functioneren en beter ervaren gezondheid van mensen centraal</i>	11
Doorbraken lange termijn	12
Doorbraken jaar 1.....	12
3.2 <i>Doorbraak 2: Krachtig samenspel burgerkracht, welzijn, zorg, onderwijs en MKB in de wijken</i>	12
Doorbraken lange termijn	12
Doorbraken jaar 1.....	13
3.3 <i>Doorbraak 3: Slimme, duurzame ondersteunende logistiek, ICT en E-health</i>	13
Doorbraken lange termijn	13
Doorbraken jaar 1.....	14
3.4 <i>Doorbraak 4: Financiering en bekostiging die resultaten bij inwoners op functioneren en preventie stimuleert</i>	14
Doorbraken lange termijn	15
Doorbraken jaar 1.....	15
3.5 <i>Doorbraak 5: De sleutels hoe een gezondheids-ecosysteem te ontwikkelen</i>	15
Doorbraken lange termijn	15
Doorbraken jaar 1.....	15
4. Theory of change	16
4.1 <i>Bestaande innovatiekracht versterken en versnellen</i>	16
4.2 <i>Hanteren principes waardegedreven zorg</i>	17
4.3 <i>Bouwstenen</i>	18
4.3.1 <i>Bouwsteen monitoring en sturing op impact</i>	18
4.3.1a <i>Quadruple Aim</i>	18
4.3.1b <i>Maatschappelijke impactpaden</i>	19
4.3.2 <i>Bouwsteen data/ICT</i>	19
4.3.3 <i>Bouwsteen lerend vermogen</i>	20
4.3.4 <i>Bouwsteen samenwerken</i>	20

4.3.5	<i>Bouwsteen bekostiging/financiering</i>	20
5	Onderzoek	21
5.1	<i>Financiering onderzoek</i>	22
6	Communicatie	22
7	Huidige stand van zaken	23
7.1	<i>Buurtgeluk</i>	24
7.2	<i>Buur & zo</i>	24
7.3	<i>Eno Zorgverzekeraar, Regio-Agenda en Salland United</i>	25
8	Werkplan jaar 1	25
9	Werkorganisatie en governance	26
9.1	<i>Activiteiten van de werkorganisatie</i>	26
9.2	<i>Organisatie en governance</i>	27
10	Financiering	28
10.1	<i>Financiering jaar 1</i>	28
10.2	<i>Toelichting op de begroting</i>	28
Bijlage 2: de Richting: Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag		30

1. De opgave, de richting en missie Deventer

1.1 De opgave¹

Lokaal en nationaal is er overeenstemming over de opgave:

- Er is een ander stelsel en manier van werken nodig om een aantal fundamentele maatschappelijke vraagstukken op te lossen:
  - groot verschil in gezondheidsperspectief tussen sociaal-economische groepen
  - matige kwaliteit van leven (eenzaamheid, beperkt meedoen) voor mensen met beperkingen en chronische ziektes
  - toename ongezonde leefstijl, al beginnend bij jonge kinderen, wat op termijn leidt tot groei gezondheidsklachten
  - onvoldoende benutten van het aanwezige potentieel in de samenleving
  - onvoldoende samenhang en coördinatie binnen en tussen de verschillende domeinen.
- Het zorg- en welzijnsstelsel moet duurzaam houdbaar worden met financieringskaders die passen bij de ambities naar een gezondere samenleving:
  - jaarlijkse kostenstijging van 3% is het zorg- en welzijnsstelsel is niet houdbaar
  - toename zorgbehoefte als gevolg van vergrijzing toenemende zorgvraag, maar afname beschikbaarheid gekwalificeerd personeel
  - Van veel behandelingen die in het pakket zitten is onvoldoende bekend of ze meerwaarde voor de patiënt hebben
  - Schotten binnen en tussen zorg (Zvw, Wlz) en gemeentelijk domein (Wmo, Jeugdzorg, Participatiewet) belemmeren integrale en domeinoverstijgende samenwerking en resultaten
  - in het zorgstelsel te veel prikkels op productie, te weinig prikkels op gezondheidseffecten bij inwoners
  - afgeleide welzijnsvragen komen als zorgvraag in het zorgstelsel en leiden tot onnodige zorg, de prikkel om te handelen leidt tot meer welzijns- en zorginzet dan nodig.
- Beschikbare bronnen moeten beter worden benut:
  - Beschikbare logistieke, technologische en e-health innovaties worden onvoldoende benut/sluiten onvoldoende aan op behoeften en mogelijkheden
  - De innovatiekracht van het MKB wordt nog weinig benut

1.2 De richting²

Het antwoord op de voorgaande opgaven is dat het stelsel van zorg en welzijn moet focussen op:

- het meedoen en de kwaliteit van leven van mensen
- op een gelijkere gezondheidsperspectief
- op het stimuleren van eigen regie op een gezond leven.

Dat vraagt om drie grote bewegingen:

---

¹ -*Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020 – 2023, Health Holland, 2019*
-*Naar een toekomstbestendig zorgstelsel, Rijksoverheid, 2020*
-*Volksgezondheid toekomstverkenning, RIVM, 2018*
-*Zorg voor de toekomst, SER, 2020*

² -*Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020 – 2023, Health Holland 2019*
-*Gezondheid breed op de agenda, Ministerie VWS, 2020*
-*Advies Stimuleren passende zorg en digitale zorg, NZA, 2020*
-*Zorg voor de toekomst, SER, 2020*

1. De mens en zijn invloed op eigen functioneren en gezondheid centraal zetten. Dat vraagt om het benutten van de aanwezige krachten in de samenleving. En het vraagt om een manier van werken, en inzet van logistiek, technologie en E-Health, die aansluit op de behoeften en mogelijkheden van mensen zelf.
2. Het dé-medicaliseren van vraagstukken die hun oorzaak vinden in sociaal-economische oorzaken, aangevuld met preventief werken. Dat vraagt om een samenhangende en ontkokerde inzet door de domeinen heen.
3. Financiering, bekostiging en andere financieringsmodellen die gezondheidswinst belonen en de huidige prikkels op productie doorbreken.

1.3 Missie Deventer

De partijen in Deventer willen samen invulling geven aan bovenstaande richting. Deventer GROZZerdam heeft als missie om de komende 10 jaar het verschil maken door een duurzaam en slim gezondheids-ecosysteem te realiseren dat mensen stimuleert en ondersteunt om een betekenisvol en gezond leven te leiden. Een gezondheids-ecosysteem dat leidt tot betere kwaliteit van leven, ervaren gezondheid en participatie van inwoners, grotere doelmatigheid en betaalbaarheid en dat bijdraagt aan economische ontwikkeling. Deventer GROZZerdam gaat de lessons learned van deze ontwikkeling op structurele wijze verspreiden in de regio en binnen en buiten Nederland.

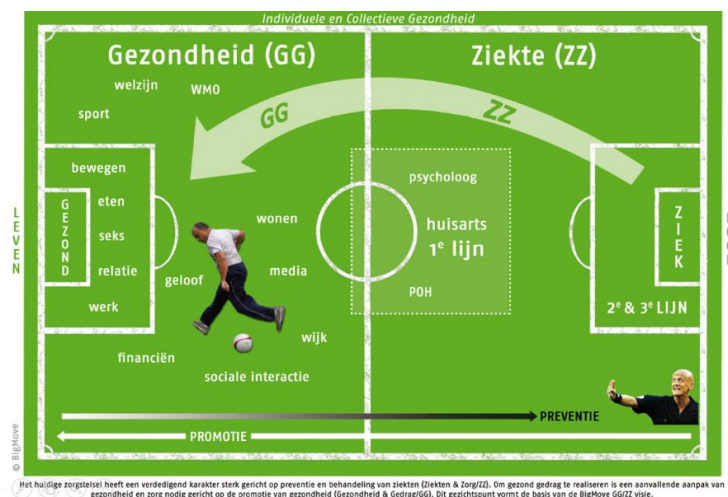
Duurzaam, slim gezondheids-ecosysteem	
Duurzaam	<p><u>People:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • gelijker gezondheidsperspectief voor mensen uit hoge en lage sociaaleconomische groepen • beter gezondheidsperspectief voor toekomstige generaties • meer kwaliteit van leven voor inwoners • meer kwaliteit van werken voor professionals en voldoende (gekwificeerd) personeel voor welzijn en zorg <p><u>Planet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • gezondere leefomgeving • minder gebruik grondstoffen • minder CO2-uitstoot <p><u>Profit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • beter betaalbare welzijn en zorg voor inwoners en voor de samenleving als geheel • innovatieve financierings- en verdienmodellen die betere betaalbaarheid bevorderen
Slim	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten op waarden, behoeften en acties inwoner • Zoveel mogelijk benutten van de mogelijkheden in eigen omgeving van inwoners • Efficiënte logistiek, ICT en E-health die regie en acties inwoners ondersteunen en versterken • Benutten ontwikkelings- en participatie potentieel MKB
Gezondheids-ecosysteem	<p>Een samenspel in wijk gebaseerd op burgerkracht, welzijn en zorg in een stimulerende omgeving. Dat maakt dat mensen actief en gezond functioneren en participeren, hun capaciteiten worden benut en een betere kwaliteit van leven ervaren. En waarin eventuele zorg en ondersteuning in eigen omgeving en met het eigen netwerk wordt georganiseerd</p>

2. Deventer

Voor Deventer (100.000+ inwoners) is vertrouwen op de kracht en kwaliteiten van inwoners gewoon. Vanuit dat perspectief is in 1992 de Deventer Wijkaanpak (nu WijDeventer) gestart. Een werkwijze en samenwerking die structureel en pro-actief initiatieven van inwoners stimuleert en ondersteunt

In Deventer is al meerdere jaren een bewustwordings- en ontwikkelproces bezig waarin inwoners, professionals, organisaties, gemeente en zorgverzekeraar samen werken naar een gezonder stelsel van burgerkracht, welzijn en zorg.

In 2017 sloten gemeente Deventer en Eno Zorgverzekeraar coalitie met als doel om in welzijn en zorg en later onderwijs de omslag te maken Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag³ (zie bijlage 1). Sinds 2018 met steun van de subsidie Preventiecoalities. Inmiddels is Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag de in Deventer door alle partijen en netwerken gedeelde visie op de ontwikkelrichting. Er zijn tal van praktijken die gebaseerd zijn op deze visie en uitgangspunten.

Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag is opgenomen in gemeentebestuur (collegeprogramma, gezondheidsbeleid, WMO-inkoop) en inkoopbeleid van Eno Zorgverzekeraar. En inmiddels heeft ook Saxion Hogeschool zich verbonden aan deze ontwikkeling. Deventer GROZZerdam is de volgende logische stap in ontwikkeling naar een duurzaam gezondheids-ecosysteem.

Deze ontwikkeling kon plaats vinden, omdat er in Deventer een cultuur en structuur is van samenwerking en er een sterke behoefte is om van plannen praktijk te maken. Voorbeelden van vitale samenwerkingsverbanden zijn: WijDeventer, Salland United, Samen Gezond in Deventer, MKB Deventer (het grootste MKB netwerk van Nederland), Samen voor Sallandse zorg. Deventer GROZZerdam sluit aan bij (de agenda's van) deze netwerken.

Deventer GROZZerdam is ingebed in stevige samenwerkingsverbanden. Het maakt onderdeel uit van de City Deal Samenwerking Deventer en Saxion. Via Saxion is Deventer GROZZerdam verbonden aan de PPP "TOPFIT" en het onderdeel TOPFIT Citizenlab uit de RegioDeal Twente. Daarmee is er uitwisseling met en toegang tot de samenwerkingspartners in TOPFIT.

³ Van ZZ naar GG is ontwikkeld door Bettery Institute (<https://www.bettery.nl/>) In 2010 schetste de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg in haar advies "Perspectief op gezondheid 20/20" dit als ontwikkelrichting voor de toekomstige zorgstelsel

Saxion is samen met de Universiteit Twente founder van Novel-T. Via deze organisatie en haar eigen Saxion centrum voor Ondernemerschap, inclusief incubator wordt aan business support gedaan voor startups en scale-ups en aan het vergroten van bestaande slagingkansen van innovaties uit het mkb.

Met zowel OostNL als Health Valley zijn er samenwerkingsovereenkomsten; hierin wordt aandacht gevraagd voor de ondersteuning bij het opzetten van fieldlabs.

De provincies Overijssel heeft zich uitgesproken partner te willen zijn van Deventer GROZZerdam en gesproken wordt over het vergroten van de provinciale impact van GROZZerdam.

Via Buur&Zo is er samenwerking met de HAN en via die lijn is er een verbinding met de VU, Radboud Universiteit, TNO en logistieke partners en de Topsector Logistiek.

Daarnaast is samenwerking met de het landelijke PPP "Gezondheid, ertoe doen en meedoen". Daarmee is de kennis aanwezig om functioneren en de registratie daarvan volgens de internationale classificatie ICF te integreren in de aanpak van Deventer GROZZerdam.

3. Doorbraken en impact

Deventer GROZZerdam beoogt de centrale missie en de missies I t/m IV van de Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg (KIA) te realiseren. Door het realiseren van de eigen, lokale missie en door de lessons learned op structurele wijze te verspreiden in de regio en binnen en buiten Nederland. Deventer GROZZerdam werkt de komende 10 jaar aan de praktijk, de validatie en de randvoorwaarden die samen het beoogde duurzame gezondheids-ecosysteem werkelijkheid maken.

Daarbij focust Deventer GROZZerdam zich op de plek waar burgerkracht, welzijn en zorg samen komen: in de wijk, bij scholen en bij mensen thuis.

Om dat te realiseren zijn vijf doorbraken nodig:

1. Beter functioneren van mensen in hun omgeving;
2. Krachtig samenspel van burgerkracht, welzijn, zorg en MKB in de wijken;
3. Slimme, duurzame logistiek, ICT en E-health die aansluiten op de behoeften en mogelijkheden van mensen zelf;
4. Financiering die resultaten bij inwoners op functioneren en preventie stimuleert;
5. De sleutels hoe een gezondheids-ecosysteem te ontwikkelen

3.1 Doorbraak 1: Beter functioneren en beter ervaren gezondheid van mensen centraal

We beogen dat de aandacht in het hele ecosysteem gericht is op het vergroten van de invloed van mensen op hun functioneren en participeren, zodat zij een betere gezondheid ervaren.

Het gaat daarbij om de aandacht van mensen zelf, de aandacht van professionals, onderwijs, organisaties, MKB en systeem. Ook gaat het om een leefomgeving die functioneren en participeren stimuleert, met een grote rol voor burgerinitiatieven. Deventer GROZZerdam richt zich nadrukkelijk ook op toekomstige generaties door speciale aandacht voor jeugd en onderwijs.

Doorbraken lange termijn

- Het percentage mensen in Deventer met een lage sociaal economische status dat een goede gezondheid ervaart is in 2030 gestegen van 60 (2016) naar 70 procent.
- De ziektelast als gevolg van ongezonde leefstijl en leefomgeving is in 2040 met 30% afgenomen.
- Vanaf jonge leeftijd worden kinderen en jongeren ondersteund in het ontwikkelen van regie op eigen gezondheid, functioneren en meedoen. Dit is ingebed in de werkwijze van scholen en in de samenwerking van scholen met ouders, welzijn en zorg.
- Er heeft een verschuiving plaats gevonden in de manier van kijken en in het handelen in welzijn, zorg en onderwijs: van een primair probleemgerichte benadering naar een benadering primair gericht op het in samenwerking stimuleren van eigen regie van mensen op functioneren en gezondheid (brede definitie).
Dit wordt ondersteund met:
  - nieuwe uitkomstmaten, kwaliteitscriteria en onderwijs curricula;
  - een nieuw stelsel van monitoring gebaseerd op uitkomsten op het gebied van participatie, zelfredzaamheid en ervaren gezondheid;
  - beleids- en inkoopkaders die uitkomsten op beter functioneren en ervaren gezondheid stimuleren;
- Er is een gedeeld bewustzijn ontwikkeld op de noodzaak van de gedeelde inzet van inwoners, zorg, welzijn, onderwijs, bedrijfsleven, gemeente en zorgverzekeraar in het gezondheids-ecosysteem.

Doorbraken jaar 1

- De Regio-agenda voor de zorg (in ontwikkeling in Salland United, o.l.v. Eno) en Deventer GROZzerdam zijn op elkaar afgestemd en er is een gemeenschappelijke ontwikkelagenda waar het gaat om de 5 doorbraken.
- Er is een plan van aanpak en infrastructuur ontwikkeld voor structurele implementatie van ICF in feedback, registratie en uitkomsten.
- Er is een consortium gevormd voor het ontwikkelen van uitkomstmaten en kwaliteitscriteria;
- Met HBO en MBO zijn de plannen van aanpak gereed voor de ontwikkeling van een curriculum waarin functioneren en gezondheid centraal staan;
- Er is een gezamenlijk plan van aanpak voor het ontwikkelen van een monitoringsstelsel (*Deventer GROZzerdam, burgerinitiatieven, organisaties, MKB, gemeente Deventer, Eno Zorgverzekeraar*)

3.2 Doorbraak 2: Krachtig samenspel burgerkracht, welzijn, zorg, onderwijs en MKB in de wijken

Randvoorwaardelijk voor een gezondheids-ecosysteem is dat mensen zelf daar de hoofdrol in spelen. Individueel en collectief. Zij organiseren de basis-infrastructuur van gezondheid en functioneren in de wijk. Welzijn, zorg en MKB sluiten daarop aan en stimuleren en ondersteunen dat. Scholen (Primair en Voortgezet onderwijs) participeren in deze infrastructuur. Deventer GROZzerdam legt de verbinding met het ontdekken, benutten en ontwikkelen van talent en (wijk-) economie.

Doorbraken lange termijn

- Gelijkwaardig samenspel tussen burgerkracht, welzijn, zorg, onderwijs en MKB in de wijken leidt er toe dat in 2030:

- Er minder behoefte is aan zorg in de wijken
- 30% van de welzijnsbehoeften in de wijk worden opgevangen door het netwerk en de burgerkracht in de wijken
- 50% meer van de huidige zorg in instellingen in de wijk wordt georganiseerd. Onderwijs (PO, VO, MBO) vervult daarbij een actieve rol en is verbonden met de basis-infrastructuur van burgerkracht, welzijn en zorg in de wijken

Doorbraken jaar 1

- Innovatie Buurtgeluk:
  - In 3 wijken (Colmschate Zuid, Colmschate Noord, Vijfhoek) hebben burgerinitiatieven en zorg- en welzijnsorganisaties een integrale samenwerking (inclusief gemeenschappelijk meldpunt) ontwikkeld, waarbij de regie van mensen op hun functioneren en gezondheid centraal staan;
  - Tussen MBO en het burgerinitiatief Wijk voor elkaar zijn structurele afspraken gemaakt over hybride leren.
  - Met het MKB en is een lijn ontwikkeld waarin groei van mensen op het gebied van functioneren en ontwikkelen naar betaald werk centraal staat.
  - De succesvolle pilot bij één school, waarbij alle betrokken professionals van de verschillende organisaties rond kinderen op een basisschool worden getraind in een dé-medicaliserende manier van kijken en werken (Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag), is uitgebreid naar de volgende 5 scholen primair en voortgezet onderwijs.

3.3 Doorbraak 3: Slimme, duurzame ondersteunende logistiek, ICT en E-health

Slimme, duurzame logistiek, ICT en E-health zijn belangrijke sleutels voor het realiseren van het gezondheids-ecosysteem dat functioneren stimuleert.

Denk daarbij aan mensen die meer regie, beter sociaal contact en betere veiligheid ervaren doordat welzijns-, zorg- en vervoersdiensten op elkaar zijn afgestemd en aansluiten op de behoeften van mensen. Door efficiëntere logistiek en slimmer organiseren van zorg, hulp en ondersteuning ontstaat economisch voordeel, wat wordt benut voor ruimte voor meer sociaal contact.

ICT vormt hierin een onmisbare schakel. Daarbij gaat het zowel om ondersteunende communicatie als om ondersteunende planning. Deventer GROZzterdam heeft hoge verwachtingen van de rol van E-health bij het stimuleren van beter functioneren en participeren. E-health die feedback op eigen ontwikkeling geeft, die mensen het eigenaarschap op hun gezondheidsdata geeft, het zorgproces ondersteunt, gezondheidswinst bevordert, kwaliteit van leven en doelmatigheid van zorg verhoogt. We zien hierin een sleutelrol voor het MKB (in Deventer aanwezig met veel logistieke en ICT bedrijven) en de zorgorganisaties.

Doorbraken lange termijn

- Een opgeschaald werkend en duurzaam financierbaar concept van het "wijkservicecentrum van de toekomst" waar logistiek, zorg en welzijn in elkaar opgaan met daarin de volgende elementen:
  - Integrale verbinding tussen zorg, welzijn en logistieke diensten rondom mensen met functiebeperkingen in een woonwijk die aantoonbaar bijdraagt aan eigen regie, preventie en veiligheid.
  - De relevante stakeholders zijn verbonden en delen van beschikbare informatie door middel van IT-platform(s) op basis van een heldere communicatiestructuur

- Lokaal gebundelde vervoersdiensten (goederen en personen) die het aantal vervoersbewegingen en daarmee CO²-uitstoot aanzienlijk verminderen;
- Er is succesvolle een E-health app in de markt die inwoners activeert en feedback geeft. Deze innovatie is in Deventer en andere plaatsen in Nederland geaccepteerd en wordt breed gebruikt bij bewoners. En maakt onderdeel uit van welzijns- en zorgprocessen. De app is gekoppeld aan bestaande platformen zoals PGO.
  - Deze E-health app heeft een geautomatiseerde koppeling van eigen registratie inwoner naar ICF⁴ (*onderdeel van een Europees project, i.s.m. PPP Gezondheid er toe doen en meedoen*);
  - De inwoner is eigenaar van zijn/haar eigen data.
  - Inzet van de app leidt tot 25% minder registratiedruk bij professionals in directe interactieprocessen met inwoners/patiënten.

Doorbraken jaar 1

- Het realiseren van een financieel realistisch logistiek concept. Hierbinnen worden goederen (zoals medicijnen, maaltijden, was etc.) via één of meerdere logistieke micro hubs richting kwetsbare inwoners in meerdere wijken gebundeld, en op deze manier emissievrij geleverd door meerdere wijkconciërges. Deze wijkconciërge komt via het leveren van goederen in contact met kwetsbare inwoners. Hij/zij biedt indien gewenst additionele ondersteuning (bv. het vervangen van een medicatierol) en signaleert als extra hulp, zorg en/of ondersteuning gewenst is. Zowel voor het leveren van de goederen als de signaalfunctie wordt de wijkconciërge ondersteund door een gebruiksvriendelijke digitale applicatie. Wanneer de wijkconciërge een additionele behoefte aan zorg, hulp of ondersteuning signaleert, dan kan hij via een digitale applicatie de betreffende bewoner in contact brengen met de juiste instantie en/of zorg- en welzijnsinitiatief. Grofweg bestaat de beoogde doorbraak uit de volgende twee onderdelen
  1. De opschaling van een doorontwikkelde, en financieel realistische versie van het reeds bestaande Buur & Zo concept richting een tweetal wijken binnen Deventer.
  2. De eerste stap richting een "Wijkcentrum van de toekomst", waar het Buur & Zo concept een integraal onderdeel van uit zal maken.

Deventer GROZzterdam en het consortium rond de visie 'De juiste zorg met de juiste logistiek' (TNO c.a.) werken geïntegreerd samen om de benodigde innovaties te helpen realiseren.

De E-health app wordt toegepast en getest bij de eerste groep inwoners en welzijns-/zorgorganisaties.

3.4 Doorbraak 4: Financiering en bekostiging die resultaten bij inwoners op functioneren en preventie stimuleert

Zoals aangegeven bij de opgave (paragraaf 1) is betaalbaarheid en financiering randvoorwaardelijk. Dat vraagt om domein overstijgende samenwerking en financiering via gemeente (Wmo, Jeugd & onderwijs, Participatiewet), zorgverzekeraar (Zvw, Wlz), bedrijfsleven (investeringen en innovaties), inwoners en alternatieve of aanvullende financierings-/verdienmodellen.

---

⁴ *International Classification of Functioning, Disability and Health*

Doorbraken lange termijn

- Er zijn duurzame publieke en private financierings- en bekostigingsmodellen ontwikkeld voor domeinoverstijgende samenwerking. Deze modellen zijn gericht op uitkomsten op het gebied van functioneren, participeren, gezondheid van de inwoner en vermindering maatschappelijke kosten.
- *Kosten per inwoner voor zorg is met 25% gedaald*
- *Stijgende lijn kosten totaal afgebogen en opbrengsten zijn deels benut voor het versterken van het gezondheids-ecosysteem.*
- *Er is domeinoverstijgende informatie beschikbaar om de ontwikkeling van behoeften van inwoners en het gebruik van zorg- en welzijn te kunnen monitoren en analyseren.*

Doorbraken jaar 1

- In Buurtgeluk zijn domeinoverstijgende (*Wmo, participatiewet, Wlz*) budgetafspraken gemaakt tussen de deelnemende partners, gemeente en Eno-zorgverzekeraar
- *Buur & zo heeft een businessmodel met duurzame bekostiging ontwikkeld tussen logistieke, welzijns en zorgpartners.*
- *Het concept domeinoverstijgende monitoringssysteem is ontwikkeld.*

3.5 Doorbraak 5: De sleutels hoe een gezondheids-ecosysteem te ontwikkelen

Deventer GROZZerdam beoogt een fundamentele systeemverandering ofwel doorbraak te weeg te brengen.

Door deze doorbraken regionaal te funderen, te koppelen aan bestaande kennis en kennisopbrengsten in de andere GROZZerdammen, kan deze kennis in ieder geval nationaal, en misschien zelfs internationaal worden verspreid.

Om die reden realiseert Deventer GROZZerdam niet alleen inhoudelijke doorbraken, maar wordt vastgelegd HOE deze doorbraak tot stand is gekomen en HOE processen zijn gelopen. Wanneer een daadwerkelijke procesdoorbraak tot stand is gebracht is de vraag wat de sleutels tot succesvolle systeemverandering zijn geweest? Door het volgen van het proces en het narratief vastleggen hiervan kunnen succesfactoren geanalyseerd worden die vertaald en gegeneraliseerd kunnen worden naar andere regio's.

Hiervoor zal het proces om de systeemverandering te realiseren worden gevolgd dat plaats vindt op de verschillende lagen van het regenboogmodel van Valentijn (2013) (zie paragraaf 4.2) waarbij nadrukkelijk ook de onderliggende normatieve en culturele aspecten worden blootgelegd, geconceptualiseerd en worden toegevoegd aan bestaande kennis.

Doorbraken lange termijn

- Context gebonden en generieke succes- en faalfactoren van systeemverandering zijn geoperationaliseerd en gelegd naast bestaande kennis.
- Er is een toolbox ontwikkeld voor systeemverandering

Doorbraken jaar 1

- Van lopende innovaties is beschreven welke factoren van invloed zijn op succes en falen.
- Er is een plan van aanpak voor realisatie van deze doorbraak.

4. Theory of change

In paragraaf 1.2 is de missie van Deventer GROZZerdam beschreven: het ontwikkelen van een duurzaam, slim gezondheids-ecosysteem te realiseren dat mensen stimuleert en ondersteunt om een betekenisvol en gezond leven te leiden. Een gezondheids-ecosysteem dat leidt tot betere kwaliteit van leven, ervaren gezondheid en participatie van inwoners, grotere doelmatigheid en betaalbaarheid en dat bijdraagt aan economische ontwikkeling.

In hoofdstuk 2 is de richting daartoe, de visie, beschreven: Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag. Deze missie en visie vormen het fundament onder de theory of change van Deventer GROZZerdam.

Deventer GROZZerdam hanteert daarbij de volgende ontwikkelstrategie:

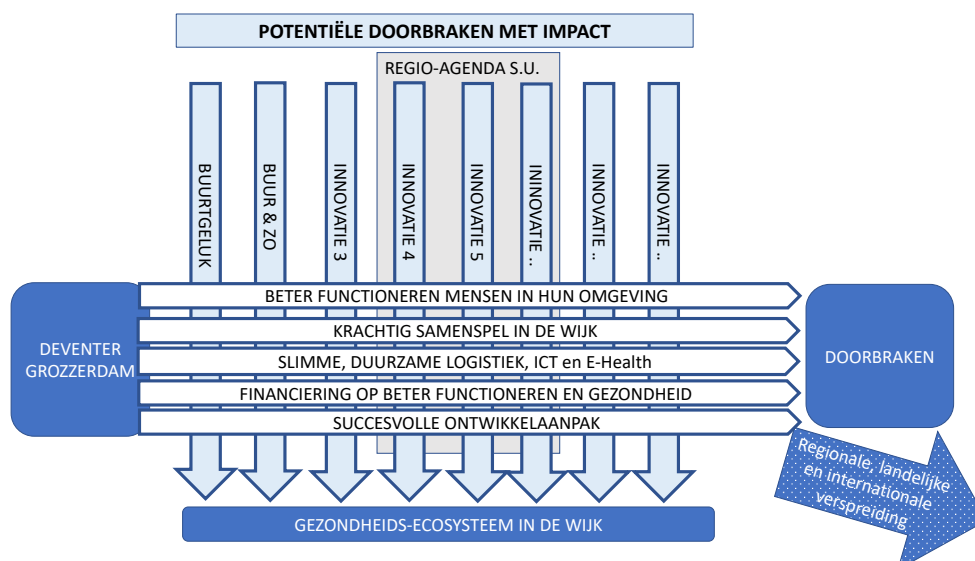
- Het versterken en versnellen van bestaande innovatiekracht
- Hanteren principes en werkwijze van waardegedreven zorg
- Gemeenschappelijk ontwikkelen met behulp van vijf bouwstenen

4.1 Bestaande innovatiekracht versterken en versnellen

Centraal in de werkwijze staat het versterken en versnellen van regionale innovatiekracht. Het duurzame, slimme gezondheids-ecosysteem kan niet vanaf een tekentafel worden ontworpen. Het wordt stap voor stap en al lerend ontwikkeld, in aansluiting op de behoeften vanuit de praktijk en de mogelijkheden daarin.

In Deventer ontstaan vanuit de praktijk nu al voortdurend nieuwe innovaties die in potentie kunnen bijdragen aan het gezondheids-ecosysteem. Deze initiatieven worden gedragen door inwoners, professionals, organisaties, bedrijven en/of systeempartijen. Deventer GROZZerdam sluit aan op deze innovaties en richt zich op het versterken, versnellen en helpen verspreiden ervan. En organiseert de omgeving waarin we samen leren van succes en falen. Eigenaarschap, financiering en succes blijven bij de initiatiefnemers en hun partners. Zo is de kans op duurzaamheid het grootst.

Deventer GROZZerdam focust zich daarbij op de vijf doorbraken die cruciaal zijn bij het realiseren van het gezondheids-ecosysteem. Deze zijn hieronder schematisch weergegeven:

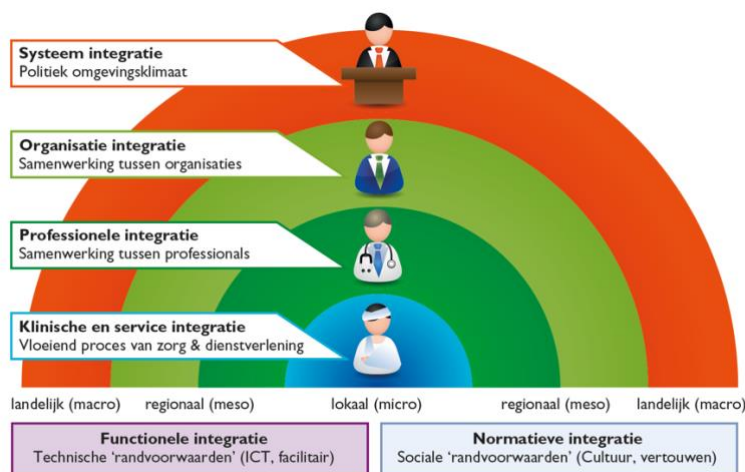
Deventer GROZZerdam bereidt intensieve samenwerking met het MKB voor. Vanuit het bedrijfsleven is grote interesse voor samenwerking met het fieldlab. Deze citizen science benadering biedt aan bedrijven vroege informatie over behoeftes van inwoners die gekoppeld zij kunnen koppelen aan innovaties van het bedrijfsleven om deze vervolgens in de praktijk weer te valideren. Een voorbeeld daarvan is de innovatie Buur & Zo, waarin het bedrijfsleven een prominente rol gaat vervullen.

Daarnaast heeft het MKB interesse vanuit arbeidsmarktperspectief. De participatie-doelstellingen van het gezondheids-ecosysteem sluiten aan bij de behoefte uit het bedrijfsleven aan opleiden en instromen van potentiële werknemers.

4.2 Hanteren principes waardegedreven zorg

Onderzoek (*Regenboogmodel, Valentijn, 2015*) naar wereldwijde succesvolle innovaties naar mensgerichte waardegedreven zorgsystemen laat een aantal voorwaarden zien die nodig zijn om innovatie te bereiken:

- Afstemming op de behoefte van de mens. Vanuit een brede blik op gezondheid en een integrale aanpak;
- Interactieve ontwikkeling gericht op betere ervaren gezondheid en ervaren kwaliteit van zorg en ondersteuning. Waarbij alle niveaus betrokken zijn: inwoners, professionals, organisaties en systeempartijen;
- Inzicht in en sturen op uitkomsten, kwaliteit en kosten (Triple Aim).

Gebaseerd op: Valentijn et al. (2013 & 2015)

Deze voorwaarden vormen de basisprincipes voor de innovatie-aanpak van Deventer GROZZerdam. Concreet betekent dit:

- In alle ontwikkeling staat de inwoner en zijn/haar waarden, doelen, regie en functioneren centraal. Dat gebeurt door co-creatie met inwoners en door (tussen-) resultaten doorlopend te verifiëren op aansluiting op en resultaten bij de inwoner;
- Ontwikkeling vindt plaats in en met de praktijk. Door interactie, experimenteren, effecten te monitoren en te evalueren en ontwikkelprocessen bij te stellen;
- De verandering is gericht op alle niveaus en wordt in belangrijke mate bepaald door de interactie tussen de niveaus:
  - o Inwoners
  - o Professionals
  - o Organisaties & bedrijven

- Systeempartijen
- Onderwijs en kennisinstellingen

4.3 Bouwstenen

Health Holland heeft vijf essentiële aandachtsthema's ('bouwstenen') geïdentificeerd die randvoorwaardelijk zijn voor succesvolle fieldlabs. Deventer GROZZerdam betreft deze bouwstenen consistent in de werkzaamheden, monitoring en effectmeting van het fieldlab, waardoor de kansen op fundamentele doorbraken aanzienlijk stijgen.

De bouwstenen zijn:

- Monitoring
- Data/ICT
- Lerend vermogen
- Samenwerken
- Bekostiging

Health Holland faciliteert de kennisontwikkeling op deze vijf bouwstenen met de organisatie van landelijke bijeenkomsten per bouwsteen. In deze bijeenkomsten worden bestaande kennis en de vorderingen, uitdagingen en geleerde lessen van de GROZZerdammen gedeeld. Per bouwsteen vraagt Health Holland om een of meerdere trekkers aan te wijzen die in de GROZZerdam de bouwsteen agenderen en namens de GROZZerdam participeren in de landelijke bijeenkomsten.

In Deventer GROZZerdam is er een overlap tussen de vijf doorbraken (*hoofdstuk 3*), de gehanteerde werkwijze van waardegedreven zorg (*paragraaf 4.2*) en de aangereikte bouwstenen. Daarmee zijn de bouwstenen grotendeels geïntegreerd in de werkwijze.

Het werken aan de bouwstenen gebeurt in werkgroepen waar meerder disciplines bij betrokken zijn.

Om de aandacht voor de bouwstenen in Deventer GROZZerdam expliciet te maken en de werkgroepen te organiseren is er per bouwsteen een trekker of een combinatie van trekkers. Zij agenderen de betreffende bouwsteen met een vaste frequentie in het fieldlab. De trekkers zijn dus procesverantwoordelijk en niet inhoudelijk verantwoordelijk voor de resultaten van Deventer GROZZerdam op de betreffende bouwsteen.

Er zijn trekkers voor de bouwstenen Monitoring (GGD-IJsselland) en ICT/Data (Saxion). Voor de invulling van de overige trekkers is het eerst nodig dat de verbinding met de Regiovisie en Regioagenda is bekrachtigd als deze is vastgesteld. Naar verwachting gebeurt dat in het eerste half jaar.

4.3.1 Bouwsteen monitoring en sturing op impact

Trekker van deze bouwsteen is GGD IJsselland

4.3.1a Quadruple Aim

Deventer GROZZerdam stuurt op en monitort de maatschappelijke impact van de innovaties. De focus ligt daarbij op de volgende vijf thema's (*Quadruple Aim + betrokkenheid MKB*):

- Impact op functioneren en ervaren gezondheid van inwoners
- Impact op de ervaren kwaliteit van ondersteuning zorg en welzijn
- Impact op de kosten
- Impact op beschikbaarheid en toerusting van professionals

- Impact op betrokkenheid en investeringen van het MKB

Deventer GROZZerdam richt zich op het realiseren van een duurzaam, slim gezondheids-ecosysteem dat iedereen stimuleert en ondersteunt een betekenisvol en gezond leven te leiden. Er is geen beperking tot specifieke doelgroepen. Bij het monitoren ligt er vanwege de meetbaarheid wél een focus op de impact bij specifieke groepen: ouderen, mensen met lage sociaal economische status, migranten en jeugd.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Doorbraken	Impact (Quadruple Aim) + MKB	Meetgroepen	Uitkomsten
Niveau inwoners: <ul style="list-style-type: none"> • Krachtig samenspel in de wijk • Integrale 'reis van de inwoner' • Logistiek, ICT en E-health die aansluit en stimuleert 	Beter ervaren functioneren en ervaren gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • Ouderen • Lage SES • Migranten • Jeugd 	<ul style="list-style-type: none"> • Ervaren gezondheid • Zelfredzaamheid • Participatie • Sterftecijfer
Niveau professionals <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit en uitkomstmaten op functioneren • Domein-overstijgende samenwerking/samenspel burgerkracht 	Beter ervaren kwaliteit van zorg en ondersteuning		<ul style="list-style-type: none"> • PREM
Niveau organisaties <ul style="list-style-type: none"> • Financiering op gezamenlijke resultaten bij inwoner op functioneren en preventie • Rol MKB 	Lagere kosten / betaalbaarheid		<ul style="list-style-type: none"> • Zorgkosten (Zvw, Wlz) • Kosten Wmo, Jeugd, Participatiewet
Niveau systeem <ul style="list-style-type: none"> • Financiering en betaalbaarheid • Het hoe van systeemverandering 	Voldoende professionals die toegerust zijn op de toekomst		<ul style="list-style-type: none"> • Curriculum MBO / HBO • Beschikbaarheid personeel
	Betrokkenheid en investeringen MKB		<ul style="list-style-type: none"> • Aantal start-ups • € investeringen MKB • Return on Investment

Drie keer per jaar evalueert Deventer GROZZerdam, samen met het netwerk, de ontwikkeling en wordt bovenstaand schema aangevuld, inclusief meetinstrumenten. Daarbij worden ook de resultaten van de maatschappelijke impactpaden besproken.

4.3.1b Maatschappelijke impactpaden

Deventer GROZZerdam maakt de maatschappelijke kosten en baten (op korte en lange termijn) zichtbaar via **Maatschappelijke Impactpaden**. De komende drie jaar worden de maatschappelijk impact(paden) voor drie substantiële innovatieprocessen en voor het fieldlab zelf uitgewerkt. In jaar 1 start Deventer GROZZerdam met een kwalitatief totaalbeeld van "Buurtgeluk".

Trekker van de Maatschappelijke Impactpaden is Saxion Hogeschool.

4.3.2 Bouwsteen data/ICT

Trekker van deze bouwsteen is Saxion Hogeschool.

Kern van deze bouwsteen is gezamenlijke data delen voor bijvoorbeeld het vormen van een gemeenschappelijke monitor die voldoet aan alle wet- en regelgeving en functioneert in een beveiligde omgeving.

Daarnaast gaat het om coördinatie op het genereren en gebruiken van data door onderzoek

Saxion Research Service ondersteunt het datamanagement

(<https://srs.saxion.nl/onderzoek-doen-bij-saxion/datamanagement/>) en volgt daarbij De Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit. Per onderzoeksproject wordt een datamanagementplan (DMP) opgesteld in het vereiste format van de sponsor of van Saxion. Alle data (van onderzoeksprojecten waar Saxion projectleider is) wordt in een

beveiligde omgeving van Saxion beheerd en na afloop gearchiveerd. Aan betrokken interne en externe onderzoekers wordt toegang verleend. Publicaties worden zoveel mogelijk in open access journals aangeboden. Data sharing wordt gefaciliteerd.

4.3.3 Bouwsteen lerend vermogen

Deze bouwsteen raakt de kern van Deventer GROZZerdam: het innovatief vermogen in de regio vergroten door bestaande kennis in te brengen en de ervaringen en de kennis die we opbouwen tijdens het proces van innoveren te benutten. Zodat toekomstige innovaties sneller gaan of beter worden én om veranderingen duurzaam te maken. Daarnaast is het integreren van deze ervaring en kennis in het onderwijs van belang (MBO, HBO en WO). Zodat ook toekomstige professionals de visie en skills ontwikkelt die nodig zijn voor het gezondheids-ecosysteem. Saxion Hogeschool heeft al aangegeven de focus van leren verder te willen verschuiven naar 'leren in de samenleving'.

De werkorganisatie Deventer GROZZerdam heeft een belangrijke organiserende taak voor deze bouwsteen. Deze taak bestaat uit het organiseren van feedbackloops in de innovatieprocessen, opzetten van leercirkels en intervisies/workshops.

In de begroting een budget opgenomen voor training van de betrokken partners in het werken vanuit de visie en principes en werkwijze van de theory of change.

Trekkerschap voor deze bouwsteen wordt in het eerste jaar definitief belegd.

4.3.4 Bouwsteen samenwerken

Deze bouwsteen heeft een sterke relatie met doorbraak 2: Krachtig samenspel. Het gaat om samenwerken en krachtig samenspel binnen de individuele innovaties én in het fieldlab als geheel.

Deventer GROZZerdam sluit aan bij al lang bestaande samenwerkingen. Deze samenwerkingen zijn in ontwikkeling. Het eerste jaar exploreert Deventer GROZZerdam het effect is van sámen innoveren in het fieldlab en op welke wijze dit leren nu en in de toekomst bijdraagt aan deze samenwerkingen. De verwachting is dat de consequente blik op en de betrokkenheid van inwoners bij de innovaties waarde toevoegt aan de bestaande samenwerkingen.

Door de bouwsteen samenwerken te thematiseren komt deze nadrukkelijk op de agenda. Om die reden belegt Deventer GROZZerdam het trekkerschap bij één of meerdere partners die in meerdere samenwerkingsverbanden betrokken zijn. Deze uitwerking vindt in het eerste jaar plaats.

4.3.5 Bouwsteen bekostiging/financiering

Deze bouwsteen sluit naadloos aan op doorbraak 4: financiering en bekostiging die resultaten bij inwoners op functioneren en preventie stimuleert.

Omdat voor alle innovaties het criterium geldt dat deze financieel, maatschappelijk en organisatorisch toekomstbestendig moeten worden, is dit onderdeel van ieder innovatieproces.

Deze bouwsteen raakt nadrukkelijk ook de Regiovisie en Regioagenda die nog in ontwikkeling is. Daarom werkt Deventer GROZZerdam de invulling van deze bouwsteen op niveau van het fieldlab als geheel in de loop van het eerste jaar verder uit.

Trekkerschap voor deze bouwsteen wordt in het eerste jaar structureel belegd.

5 Onderzoek

Het onderzoek in Deventer GROZZerdam is gebaseerd op de principes van 'ecologisch onderzoek': de praktijk en praktijkbehoeften zijn leidend voor de onderzoeksvraag en -aanpak. Het onderzoek draagt bij aan en onderbouwt oplossingen en verbeteringen die werken voor mensen (inwoners, professionals en organisaties) en die structureel ingebed raken.

Omdat de praktijkvraag leidend is, betekent dat de vorm en inhoud van het onderzoek per situatie verschilt. Een praktijkvraag kan leiden tot kennis- of implementatievraagstukken.

Centraal in de onderzoeksmethode staat co-creatie en citizenscience. Onderzoek wordt uitgevoerd in co-creatie met inwoners, vrijwilligers en met professionals. Dat vraagt om aansluiten op de behoeften. Ook vraagt het om expliciteren van de volgende stap, naar onderzoek dat nodig is om verandering structureel te maken. Het betekent dat de resultaten en verantwoording van het onderzoek moeten aansluiten op en bijdragen aan de leefwereld van de inwoners. Om bij te kunnen dragen moet ook onderzocht worden wat de consequenties zijn op organisatie en systeem (financiering, beleid) en welke voorwaarden nodig zijn voor inbedding van innovaties.

De reikwijdte van de praktijk-, kennis- en implementatievragen leiden tot een verscheidenheid van onderzoeksmethoden en -designs:

- Participatief actie-onderzoek, waarbij onderzoek en veranderen/innoveren hand-in-hand gaan en waar onderzoekers, inwoners en professionals samen optrekken.
- Kwalitatief onderzoek waarin de betekenis en ervaring van inwoners en professionals centraal staat
- Epidemiologisch onderzoek, waarbij de nadruk ligt op kwantitatief onderzoek, vaak met grote datasets gericht op onder meer verklaren en voorspellen van verschijnselen
- Health technology assessment, zoals economische evaluaties van innovaties vanuit een maatschappelijk perspectief.

Deventer GROZZerdam wil ook bijdragen aan kennis over nieuwe onderzoeksmethoden die nodig zijn om complexe en dynamische gezondheidssystemen te onderzoeken. Daarnaast wil Deventer GROZZerdam bijdragen aan succesvolle citizen science en aan de integratie van die kennis in onderwijs voor (toekomstige) professionals. Uiteindelijk gaat het er om dat de met onderzoek verkregen kennis benut en gedeeld wordt. Zo vormt het onderzoek input voor de praktijkontwikkeling, maar ook voor de ontwikkeling van onderwijs op MBO, HBO, HBO-Master en universitair niveau.

Samenwerking is de sleutel voor succesvol onderzoek. Het netwerk zoals beschreven in 9a is in verschillende configuraties actief betrokken bij het onderzoek.

Visueel weergegeven:

De vijf doorbraken vormen de verbindende lijnen. Sommige onderzoeken richten zich op bijdragen aan één doorbraak. Andere zullen zich op meerdere (aspecten van de) doorbraken richten.

Met een nog te ontwikkelen minimale dataset wordt informatie vergelijkbaar en bruikbaar voor meta-analyses. Ook voor data-infrastructuur en datamanagement werkt Deventer GROZZerdam samen met het huidige netwerk en relevante consortia van onderwijs en/of onderzoek

5.1 Financiering onderzoek

Onderzoek vormt een belangrijke schakel in Deventer GROZZerdam. De bekostiging van deze onderzoeken gebeurt niet uit de subsidie GROZZerdam, maar wordt separaat gefinancierd uit onderwijs en onderzoeksgelden. De volgende subsidieaanvragen zijn daarvoor al toegekend of zijn in voorbereiding:

Lopende onderzoeken:

- Living Lab Logistiek tegen eenzaamheid (Toegekend. NWO)
- Leernetwerk migrantenouderen (Toegekend. Provincie Overijssel)

Onderzoeken in voorbereiding:

- Promoting positive nurse-client partnership (In voorbereiding. ZonMw call V&V essentiële zorg)
- Samenspel in de wijk en ondersteunende E-health (In voorbereiding. SIA call Praktijkgericht onderzoek voor extramurale zorg)
- Gezondheid, economie en technologie (In voorbereiding. SIA call SPRONG)
- Kwaliteit van leven voorop (In voorbereiding. ZonMw call Leven met dementie)

6 Communicatie

Communicatie slaat de brug tussen enerzijds de partijen die de verandering initiëren en anderzijds de partijen die realiseren. Verandering zorgt voor onzekerheid en communicatie zorgt voor onzekerheidsreductie: legt uit over het waarom, deelt de successen maar ook de learnings. Daarmee zorgt communicatie voor commitment en

vertrouwen. Communicatie deelt de voorbeelden die laten zien dat het kan. De voorbeelden inspireren en zetten aan tot actie: "Als zij het kunnen, kunnen wij het ook!". Zo helpt communicatie bij het verwachtingsmanagement.

Dialogoog is cruciaal voor Deventer GROZZerdam. De transitie naar een ander zorgsysteem vormt zich al lerend en werkend als uitkomst van interactie en dialoog. Communicatie faciliteert deze interactie en dialoog.

De communicatierol binnen de werkorganisatie van Deventer GROZZerdam heeft de volgende doelen:

- Neerzetten van GROZZerdam. Wat is het en wat draagt het bij aan de stad en aan het land.
- Kennis delen. Informeren over initiatieven, werkwijzen, resultaten en successen.
- Verbeelding en inspireren. Mensen meenemen. Laten zien het kan. Partijen aanzetten tot ander gedrag. Zodat ze mee gaan doen.

Basiselementen voor de communicatie zijn:

- Een sterke 'narrative' (basisverhaal) en bijbehorende stories
- Een communicatie infrastructuur die gebruik maakt van aansprekende content (beeldtaal), social en online media (deelbaarheid) en bestaande kanalen van betrokken partijen (bereik)
- Coachende en faciliterende communicatie medewerkers, om initiators en realisators te versterken in hun communicatierol.

7 Huidige stand van zaken

Deventer GROZZerdam start met twee bestaande innovaties (Buurtgeluk en Buur & zo) in drie wijken: Colmschate Zuid, Colmschate Noord en De Vijfhoek. Een gebied met 30.000 inwoners. Beide innovaties zijn onderscheidend van elkaar, vullen elkaar aan en werken met elkaar samen.

Met de start van deze innovatieprojecten en de citydeal tussen Saxion en gemeente Deventer waren direct belangrijke partners betrokken: de burgerinitiatieven Wijk voor elkaar, Verbindingscentrum de Fontein en Verbindingscentrum De Vijfhoek, de twee grootste zorgorganisaties Carinova en Solis, de Vrijwilligerscentrale Deventer, Saxion Hogeschool en de gemeente Deventer.

Via Buur&Zo was een breder netwerk van onderwijs- en kennisinstellingen betrokken: Hogeschool Arnhem Nijmegen, Vrije Universiteit, Radboud Universiteit en TNO. Saxion bracht de relatie met TOPFIT en TOPFIT Citizenlab in. De Promotiecoalitie Deventer aanpak Gezondheid en Gedrag bracht de bestaande verbinding in met Bettery Institute en het UMCG als trekker van de landelijke PPP Gezondheid, ertoe doen en meedoen. Het netwerk van samenwerking is uitgebreid door de volgende partijen te betrekken in de planvorming: MKB-Deventer, de Huisartsen Coöperatie Deventer en Omstreken (HCDO), GGD IJsselland, Raster Welzijn, Bibliotheek Deventer, ROC Aventus, OOST NL, Provincie Overijssel.

Over de verdere uitwerking van Deventer GROZZerdam en de relatie met de ontwikkeling van het Regiobeeld en de Regio Agenda en de afstemming met het netwerk Salland United is vanaf het begin afstemming gepleegd met Eno Zorgverzekeraar en de voorzitter van Salland United.

7.1 Buurtgeluk

Buurtgeluk is een innovatie in de wijken Colmschate Zuid, Colmschate Noord en De Vijfhoek. De innovatie is gedragen door burgerinitiatieven en gaat in nauwe samenwerking met organisaties zorg en welzijn. Het is opgestart vanuit de drive om aan te sluiten op de behoeften van de bewoners en het optimaal vertrouwen en steunen van inwoners. In Buurtgeluk staat de bewoner centraal en ontdekt zijn/haar eigen talenten en krachten en zet deze weer in ten gunste van de wijk.

Buurtgeluk omvat het plan voor integrale samenwerking tussen burgerkracht, welzijn en zorg. Het is gebaseerd op één consortium en een integraal budget. De bewoner wordt gevolgd en krijgt er stimulansen. Zonder de beperkingen van beschikkingen etc.

Buurtgeluk is ook een hybride leeromgeving voor het MBO, HBO en iedereen die zich wil ontwikkelen. Het curriculum van MBO en HBO wordt herschreven vanuit de visie dat theorie aansluit op de praktijk. In Buurtgeluk ontwikkelen mensen maatschappelijke cv's en groeien mensen met afstand tot de arbeidsmarkt naar werk.

Onderdeel van Buurtgeluk is een integrale toegang voor burgerkracht, welzijn en zorg, waarin de samenwerkingspartners met de bewoner meekijken wat voor hem of haar de beste plek is.

Onderdeel van de innovatie is een digitaal wijkplatform en de door-ontwikkeling van een e-health tool dat inwoners ondersteunt in het versterken van de eigen invloed en eigenaarschap op gezondheidsdata.

7.2 Buur & zo

Buur & Zo is een vraaggestuurd concept waarin zorg, welzijn en diensten voor, met en rondom kwetsbare burgers in een wijk op een slimme wijze worden gecombineerd. Door bestaande voorzieningen, op het gebied van zorg, welzijn en diensten op een slimme wijze met elkaar te verbinden en lokaal te verankeren, wordt getracht de eigen-regie van kwetsbare burgers optimaal te ondersteunen, het sociale welbevinden te bevorderen en het gevoel van veiligheid te vergroten.

Buur & Zo sluit aan op de lokale gemeenschap met professionele organisaties vanuit welzijn, zorg en dienstverlening. Vanuit deze samenwerking worden daar waar wenselijk integraal interventies ingezet op het vlak van zorg, welzijn en diensten. Deze netwerksamenwerking streeft synergie na, zodat alle partijen en vooral ouderen zoveel mogelijk profijt hebben.

Met het concept Buur & Zo kunnen ouderen op een prettige manier langer thuis te blijven wonen, wordt ziekenhuis-verplaatste zorg gefaciliteerd en worden middelen doelmatiger ingezet. Dat draagt bij aan het oplossen van de arbeidsmarktproblematiek en aan reductie van maatschappelijke (zorg)kosten. Een (digitale) infrastructuur maakt samenwerking en integratie van welzijn, diensten en zorg op een innovatieve en slimme manier mogelijk.

Een cruciaal aspect is de rol van de wijkconciërge. De wijkconciërge heeft een meerledige rol: hij/zij heeft contact met de ouderen en kent hen goed, helpt hen, heeft een belangrijke signalerende rol richting (in)formele zorg, vervoert ouderen op wijkniveau en levert goederen af bij ouderen thuis.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een belangrijk uitgangspunt binnen het totale concept. In de wijk wordt een 'fysieke hub' gecreëerd, waar goederen op het gebied van welzijn, zorg en diensten (bijvoorbeeld was, maaltijden, medicijnen en

boodschappen) door leveranciers in bulk worden afgeleverd en van waaruit deze goederen door de wijkconciërge zoveel mogelijk gebundeld en met een elektrisch voertuig worden gedistribueerd naar mensen thuis ('last mile' principe). Waar mogelijk worden logistieke bewegingen in de wijk ook gekoppeld aan personenvervoer, waardoor het aantal vervoersbewegingen en CO2-uitstoot in de wijk wordt gereduceerd (emissievrij) en optimale (kosten)efficiëntie wordt bereikt. Ter ondersteuning van dit integrale logistieke concept zal een geavanceerde planningsmodule worden ontwikkeld.

7.3 Eno Zorgverzekeraar, Regio-Agenda en Salland United

Eno-Zorgverzekeraar heeft in de voorbereidende gesprekken aangegeven de ontwikkeling van Deventer GROZZerdam en de gekozen prioriteiten toe te juichen. Het versterkt de richting (ZZ naar GG) en de samenhangende aanpak die Eno in de regio stimuleert en verdiept en versnelt deze.

De onderwerpen waar Deventer GROZZerdam zich op richt sluiten op meerdere thema's aan die op basis van de door Eno met de partners in Salland United⁵ gemaakte Regio-analyse een doorbraak nodig hebben.

Sinds 2019 werkt Eno binnen het netwerk Salland United met zorgorganisaties en regio-gemeenten samen aan de ontwikkeling van een Regio-visie en een Regio-agenda voor de zorg. Het was de bedoeling deze visie en agenda in het voorjaar 2020 vast te stellen. Deventer GROZZerdam zou dan aanhaken op de regio-agenda en samen met Salland United afspraken maken over de bijdrage aan de realisatie van deze agenda. Door de Corona-crisis heeft het proces visie- en agendaontwikkeling een half jaar stil gelegen. Eind september start dat proces weer.

Eno en de voorzitter van Salland United hebben aangegeven eerst het zorgvuldig opgebouwde proces visie- en agendavorming af te willen ronden in Salland United, voordat Deventer GROZZerdam hierbij verder betrokken wordt. Eno heeft aangegeven zich niet vooraf bestuurlijk te willen binden aan Deventer GROZZerdam, zonder vastgestelde regio-agenda. Eno heeft daarbij de verwachting uitgesproken dat eind 2020 de verbinding tussen regio-agenda en Deventer GROZZerdam ingevuld kan en Eno vervolgens partner wil worden in Deventer GROZZerdam.

8 Werkplan jaar 1

In het eerste jaar worden de volgende werkpakketten gerealiseerd.

Werkpakket 1: Innovaties

a. Programmeren t.b.v. doorbraken

- Integratie nieuwe innovatie initiatieven – doorbraken
  - Potentiële innovaties van inwoners verbinden aan GROZZerdam (doorbraak 2)
  - MKB bedrijven koppelen aan innovatie thema's en innovaties (doorbraken 2, 3 en 4)
  - Innovaties van organisaties verbinden aan elkaar en GROZZerdam
- Integratie initiatieven beleidsagenda's – doorbraken
  - Afstemming Regiovisie/-Agenda – GROZZerdam en vertalen naar agendavorming (doorbraken 1 t/m 5)
  - Uitwerken koppeling gemeentelijke doorbraak thema's aan GROZZerdam (doorbraken 1 t/m 5)
- Plannen van aanpak ontwikkelen curricula MBO en HBO (doorbraak 1)

---

⁵ Partners in Salland United: Eno Zorgverzekeraar, Gemeente Deventer (vertegenwoordigt tevens regio-gemeentes), Deventer Ziekenhuis, Dimence, Carinova, Solis, HCDO.

- Plan van aanpak ontwikkelen implementatie ICF (doorbraak 1)
- Plan van aanpak monitoringsstelsel (doorbraak 1)

- b. Versterken en opschalen innovaties*
  - Buurtgeluk (procesondersteuning, koppelen met systeem doorbraken, monitoring opzetten, bekostiging en verdienmodellen, etc.) (doorbraken 1 t/m 5)
  - Buur & Zo Versnellen & kennis toevoegen (uitvoering vanuit NWO subsidie) (doorbraak 3)
  - Matchmaking leren – praktijkinnovatie begeleiding kleine pilots, verbinden onderwijs aan innovaties. (doorbraken 1 t/m 5)
  - Koppeling functioneren en participeren aan MKB (doorbraak 1 en 4)
  - Vijf scholen betrekken in integrale wijkaanpak (doorbraak 2)
  - Realisatie financieel realistisch logistiek concept en opschalen naar 2 andere wijken (doorbraken 3 en 4)
  - Concept 'Wijkcentrum van de toekomst' uitgewerkt (doorbraken 2, 3 en 4)
  - Ondersteunende Communicatie (doorbraken 1 t/m 5)

- c. Generieke infrastructuur t.b.v. doorbraken:*
  - Bewonersparticipatie
    - Dialooggroep inwoners op inzet en agenda Deventer GROZZerdam (doorbraken 1 t/m 5)
    - Ondersteuning bewonersinitiatieven (faciliterend) (doorbraken 1 t/m 5)
  - Lerend vermogen / Learning community functioneert en genereert energie (doorbraken 1 t/m 5)
  - Uitwerken monitor (doorbraken 1 t/m 5)

- d. Participatie in learning community Health Holland*
  - Bouwsteenbijeenkomsten (doorbraken 1 t/m 5)
  - Algemene bijeenkomsten (doorbraken 1 t/m 5)

Werkpakket 2: opbouw generieke infrastructuur fieldlab (alleen jaar 1)

- Opzet en coördinatie databeheer
- Communicatiestructuur en -middelen
- Businessplan 10 jaar
- Governance en samenwerkingsovereenkomst

Werkpakket 3: Projectleiding Deventer GROZZerdam

- Stuurgroep
- Operationele coördinatie
- Projectondersteuning
- Communicatie
- Subsidie en verantwoording

9 Werkorganisatie en governance

9.1 Activiteiten van de werkorganisatie

De werkorganisatie Deventer GROZZerdam vervult de volgende procesrollen:

- Procesondersteuning:

Advies en begeleiding bij procesontwerp, co-creatie-sessies met inwoners, betrekken van lokale en landelijke systeempartijen en kennispartners, praktijkondersteunend onderzoek, ondersteuning met ontwikkelen verdienmodellen, etc.

- **Procesintegratie:**
Het vinden en verbinden van bewonersinitiatieven, projecten, bedrijven, onderwijs, koppeling met (regionale en landelijke) ontwikkelagenda's en beleidsontwikkeling. Zowel op het niveau van innovaties als op het niveau van het Fieldlab als geheel.
- **Matchmaking leren - praktijkinnovatie:**
Learning community organiseren/faciliteren
Verbinden onderwijs en praktijkbehoeften ten behoeve van de innovaties en de vijf doorbraakthema's.
- **Opzet en coördinatie data**
Opzet en coördinatie data uitwisseling en infrastructuur.
- **Steun bij funding**
Het signaleren van financieringskansen en het schrijven van aanvragen voor subsidies en bijdragen van fondsen en investeerders.
- **Communicatie**
Ten behoeve van ondersteunen werkprocessen, coördinatie tussen projecten en versterken van de regionale, landelijke en internationale doelstellingen, resultaten en impact. In het eerste jaar wordt het basis communicatiemateriaal daarvoor ontwikkeld.

9.2 Organisatie en governance

Deventer GROZZerdam werkt met een compacte organisatie- en governance-structuur.

Een kleine *Werkorganisatie* werkt direct met de partners uit de verschillende innovaties en de verschillende onderzoeksprogramma's samen, organiseert het ontwikkelproces in de regio, coördineert het onderzoeksprogramma, organiseert de afstemming met Health Holland en draagt zorg voor het financieel management.

De werkorganisatie werkt nauw samen met de *Kerngroep* van projectleiders uit de verschillende innovaties. De kerngroep zorgt voor dagelijkse afstemming op het gebied van proces en onderzoek en dit is de kern van de learning community.

In het eerste jaar vormen de vier initiatiefnemers de *stuurgroep*. Daarin zitten burgerinitiatieven (*Wijk voor elkaar*), organisaties (*Carinova*), onderwijs en onderzoek (*Saxion*) en structuurpartijen (*Gemeente Deventer*). Gedurende het eerste jaar ontwikkelen we een definitieve governance structuur. Inwoners hebben via zitting in de stuurgroep rechtstreekse zeggenschap op inhoud en richting van Deventer GROZZerdam.

Daarnaast organiseert Deventer GROZZerdam minimaal 3 keer per jaar dialogen met de burgerinitiatieven in Deventer over de richting, invulling en opbrengsten van Deventer GROZZerdam. Op die manier vindt frequente bijsturing vanuit burgerinitiatieven plaats op de inzet en agenda van het fieldlab.

10 Financiering

Deventer GROZZerdam werkt toe naar een financieringsmodel voor de komende 10 jaar. In de eerste jaren zal een (afnemend) beroep worden gedaan op de subsidie GROZZerdam.

10.1 Financiering jaar 1

In het eerste jaar wordt aanvullende financiering verworven uit subsidies en opdrachten voor

- Impactpaden
- Versterken van communicatiemiddelen Deventer GROZZerdam
- Specifieke procesondersteunende werkzaamheden en onderzoeken vanuit Deventer GROZZerdam in innovaties en op het niveau van de doorbraken

Medewerker	Werkpakketten	Tarief	Uren/aant:	Totaal	Subsidie GRO	In Kind
Medewerkers partners	1a: Programmeren	€ 60	300	€ 18.000		€ 18.000
Werkorganisatie				€ 55.569	€ 43.103	€ 12.466
Subtotaal				€ 73.569		€ 30.466
Medewerkers partners	1b: Versterken & versnellen	€ 60	1600	€ 96.000		€ 96.000
Werkorganisatie				€ 76.122	€ 62.644	€ 13.661
Subtotaal				€ 172.122		€ 109.661
Medewerkers partners	1c: Lerend vermogen, monitoring	€ 60	800	€ 48.000		€ 48.000
Werkorganisatie				€ 67.447	€ 44.163	€ 7.411
Subtotaal				€ 115.447		€ 55.411
Medewerkers partners	1d: Learning Community H.H.	€ 60	600	€ 36.000		€ 36.000
Werkorganisatie				€ 65.338	€ 57.926	€ 7.411
Subtotaal				€ 101.338		€ 43.411
Medewerkers partners	2: Opbouw fieldlab	€ 60	160	€ 9.600		€ 9.600
Werkorganisatie				€ 91.199	€ 63.009	€ 28.190
				€ 100.799		€ 37.790
Medewerkers partners	3: Projectmanagement	€ 60	120	€ 7.200		€ 7.200
Werkorganisatie				€ 62.395	€ 29.155	€ 33.240
				€ 69.595		€ 40.440
Totalen				€ 625.670	€ 300.001	€ 317.179

10.2 Toelichting op de begroting.

De begroting is gebaseerd op voorwaarden uit het Kaderbesluit EZ-subsidies. In de bijlage de specificatie van kosten van de werkorganisatie. Voor de inzet vanuit Saxion in de werkorganisatie volgt Deventer GROZZerdam artikel 12 (integrale kostensystematiek) van bovengenoemd Kaderbesluit, zie bijlage begroting werkorganisatie.

De subsidie GROZZerdam wordt benut voor de werkzaamheden van de projectorganisatie in procesondersteuning, procesintegratie, matchmaking leren-praktijkinnovatie, opzet en coördinatie databeheer en communicatie, alsmede voor bewonersparticipatie (€ 40.000,-). Deze kosten voor bewonersparticipatie betreft vergoedingen voor

participatie in specifieke GROZzerdam activiteiten (Deventer en landelijk) en voor bewonersondersteuning.

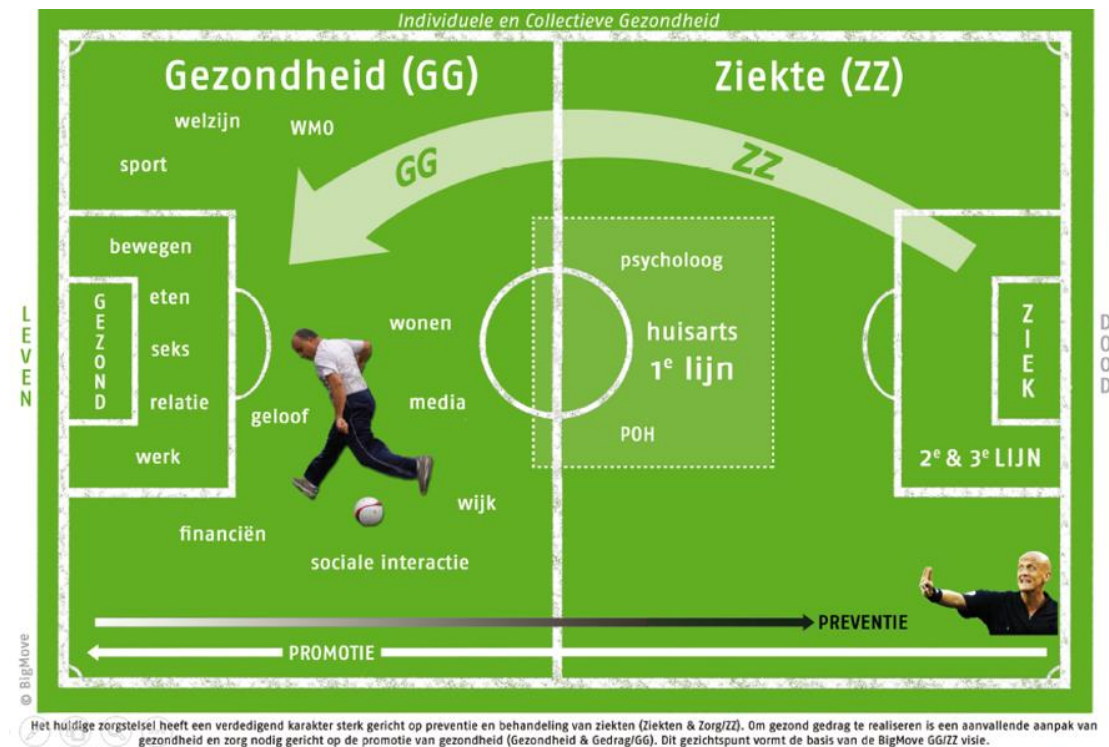
De cofinanciering in kind bestaat uit de bijdragen van partners voor deelname aan learning community activiteiten, werkzaamheden t.b.v. bouwstenen, werkzaamheden gekoppeld aan doorbraken, coördinerende werkzaamheden door partners, participatie in werkgroep en stuurgroep, participatie in landelijke bijeenkomsten Health Holland.

Voor Saxion geldt daarbij aanvullend co-financiering in projectleiding/procesintegrator en projectondersteuning.

Niet opgenomen in deze begroting zijn werkzaamheden in de innovaties zelf en onderzoekskosten.

Bijlage 2: de Richting: Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag.

De ontwikkelrichting in Deventer is gebaseerd op Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag⁶. Deze visie en werkwijze richt zich op het activeren van inwoners en het vergroten van de invloed van inwoners op hun leven en de zorg. Onderzoek laat zien dat geactiveerde inwoners zich gezonder voelen en minder zorg gebruiken⁷.

Uitgangspunt is dat ieder mens graag gezond wil zijn en mee wil doen. Mensen raken geactiveerd, komen in beweging en ontwikkelen zich als ze zingeving en richting ervaren.

De rol van professionals en ondersteunende technologie is om dat in eerste instantie te stimuleren en te versterken door aan te sluiten op de waarden en acties van de inwoner (Gezondheid en Gedrag). En alleen indien nodig sociale of medische ondersteuning te bieden, die vervolgens aansluit op de waarden van de inwoner (Ziekte en Zorg). Deze werkwijze vraagt om het stringent onderscheiden tussen gezondheidsdenken (waarden, ambitie en actie) en het ziektedenken (probleem – analyse – oplossing). En het vraagt om handelingsruimte voor de professional en organisaties en systeempartijen die dat stimuleren.

De ontwikkeling naar zo'n gezondheids-ecosysteem kan alleen slagen met alle betrokkenen samen in een stap voor stap interactieproces van ontwikkelen (*complex adaptieve systeem-benadering*).

Zowel het handelen van de professionals als de ontwikkeling van het gezondheids-ecosysteem vragen om het maken van een scherp onderscheid tussen het ambitieperspectief (Gezondheid en Gedrag) en het probleemperspectief (Ziekte en Zorg). Elke ontwikkeling start vanuit het ambitieperspectief, gevolgd door te doen (handelen), te ervaren, feedback te krijgen. Zo ontstaat groei en ontwikkeling.

⁶ Van ZZ naar GG is ontwikkeld door Bettery Institute (<https://www.bettery.nl/>)

In 2010 schetste de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg in haar advies "Perspectief op gezondheid 20/20" dit als ontwikkelrichting voor de toekomstige zorgstelsel

⁷ In search of the perfect health system, Britnell